

Kalanluinen kannel

Oltiin veneessä aavalla ulapalla, merellä mahtavalla. Äkkiä seisahtui vene. Se jäi liikkumatta keskellä meren selkää. Kohoaako kari meren syövereistä? Voiko venettä kivikko pidätellä? Oli vene karahtanut hauen hartioille, jättiläiskalan selkänikamiin. Se oli suurin hauki, jota on aalloilla tavattu.

-Syvien vesien kylmyyniska peto! Tuo täytyy seivästä! uhosi miehistö. Koetettiin miekoin, koetettiin keihäin, vaan ei ollut miesten miekoista vastusta. Kävi Väinämöinen pyydystämään valtavaa kalaa. Hauki hurjapää kiskoi ja teutaroi minkä pystyi. Paatti heilahteli. Vaan Väinämöinen ei lannistunut. Hän iski miekkansa harkiten hauen hartioihin ja jo kukisti kauhean kalan. Se halkesi kahtia. Väinö sai vedettyä veneeseen suurenmoisen saaliin: kalan pään.

Soudettiin rantaan ja keittivät tyttöset kepeän keiton hauen hyvästä lihasta. Rantakallioille jäi valtavia luita. Niitä Väinämöinen nyt tarkasteli mietteliäänä. Mitä saisi hauen leukaluusta. Sitten hän keksi: kalanluinen kannel! Soiton ja ilon tekijä. Syntyi soitin ennen näkemätön, soitin koskaan kuulematon. Oli koppa hauen leukaluusta, naulat hauen hampahista, kielet kiskaistu hiiden ruunalta. Nyt oli kannel valmis ja kaikki sitä ihmettelivät.

-Kokeilkaahan soittaa! kehotti Väinämöinen myhäillen. Vanhat väänsivät niin, että pää vapisi. Nuoret näppäsivät niin, että korvissa kitisi. Ei soinut kauniisti, ei helissyt hiljaa kalanluinen kannel.

-Viskataan veteen mokoma kannel, upotetaan aaltoihin turha tekele! parkui väki.

-En minä jouda veteen, en aaltojen alle vajoa. Haluan soittajan käteen! Sen, joka minut on tehnyt, kajautti kannel vastauksen.

Kannel nostettiin Väinämöisen polville. Väinö suoristi sormensa, pesi peukalonsa ja istui ilokivelle. Noin alkoi näppäillä. Jo oli sointi ihaninta, riemu remahti ilmoille. Tämä se oli soittoa! Ei ollut metsässä eläintä, suurta taikka pientä, joka ei olisi rientänyt Väinön soittoa kuulemaan. Oravat hyppelehtivät oksalta oksalle. Kärpät asettuivat aloilleen. Hirvet hyppivät kankailla ja ilvekset pitivät iloa. Susikin jolkotti paikalle. Karhu lyllersi kuusikosta kuulemaan. Metsän Ukko Tapio ja emäntänsä astuivat juhlahepenissään kuulemaan, kun kannel soi. Saapuivat linnut, saapuivat kalat. Saapui Ahti, saapui veden emäntä. Liikutus valtasi kaikki kuulijat.

Siinä vanha Väinämöinen soitti päivän, soitti toisen. Itki nuoret, itki vanhat, kun oli ukon soitanto suloinen.

Kalanluinen kannel

Oltiin veneessä merellä mahtavalla. Äkkiä vene pysähtyi. Oliko vene törmännyt kiveen? Vene oli juuttunut jättiläiskalan selkään. Kala oli hauki.

-Syvien vesien peto! Tuo täytyy seivästää! uhosi miehistö. Mutta ei ollut miesten miekoista vastusta. Oli Väinämöisen vuoro koettaa. Hän iski miekkansa harkiten hauen hartioihin ja jo kukisti kauhean kalan. Se halkesi kahtia. Väinö sai vedettyä veneeseen suurenmoisen saaliin: kalan pään.

Soudettiin rantaan ja keittivät tyttöset kepeän keiton hauen hyvästä lihasta.

-Mitä saisi hauen leukaluusta? mietti Väinämöinen.

-Kalanluinen kannel, suloinen soitin! Oli koppa hauen leukaluusta, naulat hauen hampahista, kielet kiskaistu hiiden hevoselta. Nyt oli kannel valmis ja kaikki sitä ihmettelivät.

-Kokeilkaahan soitella! kehotti Väinämöinen. Ei soinut kauniisti kalanluinen kannel.

-Viskataan veteen, upotetaan aaltoihin turha tekele! parkui väki.

-En minä mene veteen. Haluan soittajan käteen! Sen, joka minut on tehnyt, kajautti kannel vastauksen.

Kannel nostettiin Väinämöisen polville. Hän alkoi soittaa kannelta. Ei ollut metsässä eläintä, joka ei olisi rientänyt Väinön soittoa kuulemaan.

Siinä vanha Väinämöinen soitti päivän, soitti toisen. Itki nuoret, itki vanhat, kun oli ukon soitanto suloinen.

Tärkeitä käsitteet:

vene - човен (choven)

meri - море (more)

hauki - щука (shchuka)

Väinämöinen - Вайнямоюнен (Vuiunyuatonen)

miehistö - команда (komanda)

kannel - канал (kanal)

soitto - гра (hra)

saalis - здобич (zdobych)

ranta - берег (bereg)

keitto - суп (sup)

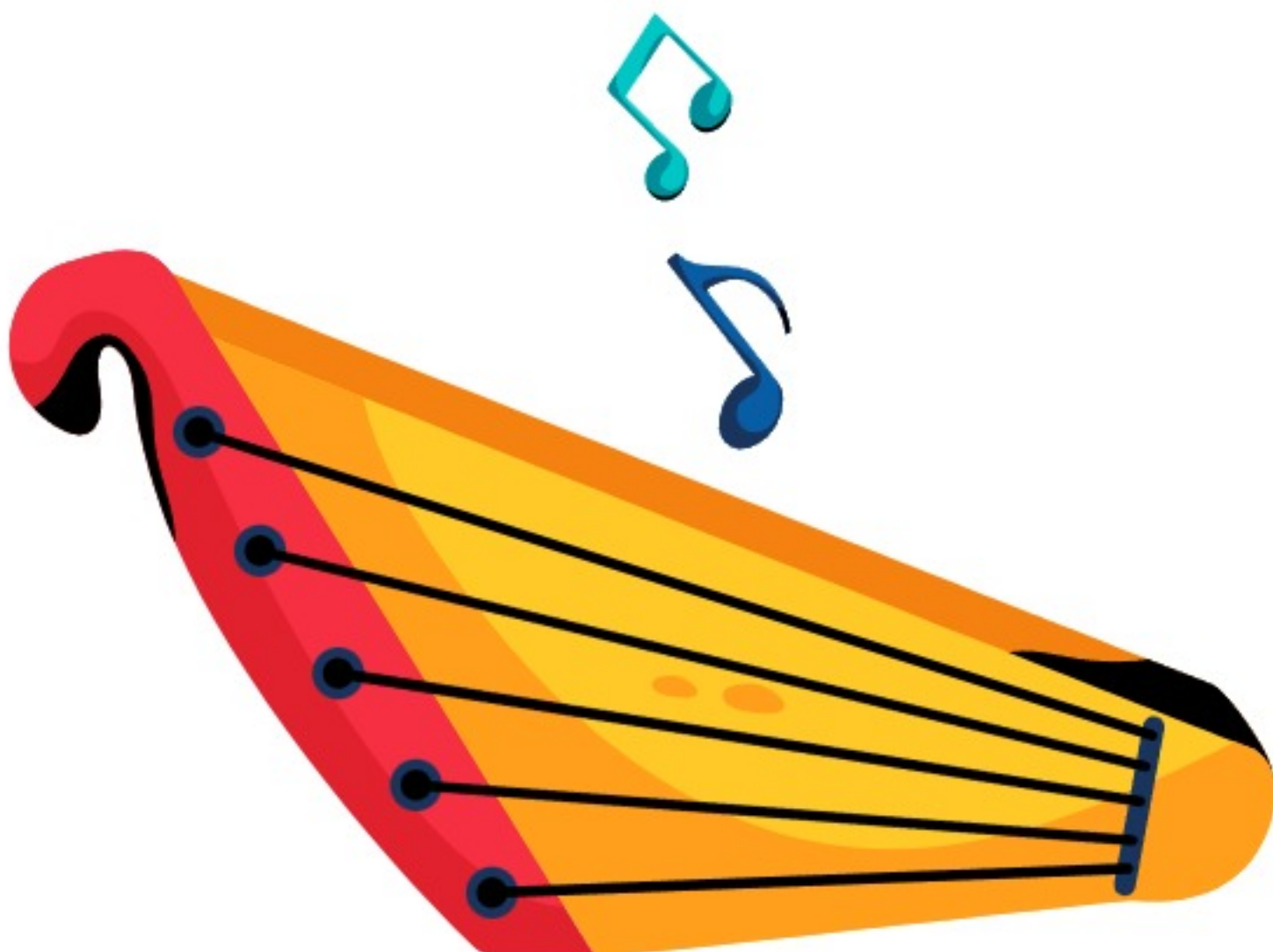
leukaluun - щелепа (shchelepa)

kielet - струни (struny)

metsä - ліс (lis)

musiikki - музика (muzyka)

itkeminen - плач (plach)

Були на чудовому морі у човні. Раптом човен зупинився. Чи човен вдарився об камінь? Човен застряв на спині велетенської риби. Риба була щукою.

- Звір глибоких вод! Треба воного спіймати! - загрожувала команда. Але чоловікам не було сили з щупати рибу своїми мечами. Настала черга Вяйнямоюнен. Він розсудливо вдарив свій меч у плечі щуки та вже перемиг страшну рибу. Він розділив її навпіл. Вяйнямоюнен витяг до човна величезний здобич: голову риби.

Човен був судено до берега, і дівчата приготували легкий суп з доброго м'яса щуки.

- Що можна отримати з щелепи щуки? - задумливо запитав Вяйнямоюнен.

- Лусковий канал, чудовий музичний інструмент! - сказав він. Виготовлено коробку з щелепи щуки, гвинти з щукою, струни відірвані з коня гідів. Тепер канал був готовий, і всі дивувалися йому.

- Спробуйте грати! - попросив Вяйнямоюнен. Лусковий канал не грав красиво.

- Киньте в море, затопіть турботу в хвилях! - кричала людина.

- Я не піду в море. Я хочу в руках гравця! Того, хто створив мене, - відповів канал.

Канал був піднятий на коліна Вяйнямоюнен. Він почав грати на каналі. Не було тварини в лісі, яка б не побігла почути музику Вяйнямоюнен.

Ось старий Вяйнямоюнен грав один день, грав другий. Плакали молоді, плакали старі, бо мелодія старого була чудовою.